SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 115. JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, JUNE 18, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 18-го ЧЕРВНЯ 1994. Ч. 115. РІК CI.

В. МАСОЛ ОЧОЛИВ УРЯД УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 16-го червня, таємним голосуванням на становище прем'єр-міністра України обрано Віталія Масола, який свого часу вже очолював Кабінет Міністрів і був усунутий в наслідок студентських голодівок і протестів 1990 року.

В. Масол народився 1928 року, українець, закінчив Київський Політехнічний Інститут та Інститут Народного Господарства. До Комуністичної Партії належав від 1956 року, а від 1976 був членом ЦК КПУ і від 1988 року — член Політбюра КПУ. Ще через рік став членом ЦК КПСС. Працював за совєтів на таких постах: заступник голови Ради міністрів від 1979 до 1987 року і в цей час був головою Держпляну УССР. Від липня 1987 року до 17-го жовтня 1990 року був головою Ради Міністрів УССР.

Як уже інформовано, кандидатуру В. Масола 13-го червня висунули на засіданні Президії Верховної Ради України, а 15-го червня депутатам був розданий проєкт постанови, підписаний Олександром Морозом, про призначення В. Масола на становище прем'єр-міністра України, після чого почалось обговорення його кандидатури на сесії Верховної Ради. Виступаючи перед депутатами, В. Масол сказав, що на посту прем'єр-міністра він хоче використати свій досвід у подоланні кризи та зміцненні держави, відновивши економічні зв'язки з усіма країнами СНД, в першу чергу з Росією. Однією з причин кризи він вважає відсутність у минулих урядів політичної волі, сміливости і чіткого стратегічного пляну.

„Ми в Україні дуже довго пасли задніх у хвості гайдарівських реформ", — сказав Масол. Для поліпшення економіки новий прем'єр-міністер пропонує лібералізацію податків, зменшення їх на 15—18 відсотків, зменшення цін на харчі і ефективний захист населення: „мільйони бідних людей багату державу не збудують". Масол хоче створити гнучку і міцну вертикалю виконавчої влади з молодих політиків-реформістів. „Я підготую з них керівників найвищого рівня", — пообіцяв В. Масол.

В обговоренні кандидатури Масола взяв участь і Президент України Леонід Кравчук, який зауважив, що більша частина парляментарних фракцій і груп, і переважна більшість членів Президії Верховної Ради підтримує кандидатуру Масола. З цього випливає, що тільки Масол буде мати справжню підтримку з боку парляменту. Одноголосно кандидатуру Масола підтримали фракції комуністів, соціялістів і аграрників, а також дехто із групи „Центр" та інших фракцій.

Як відомо, до Верховної Ради було обрано 337 депутатів, але це число зменшилося до 335, бо уповноваження П. Кудюкіна і В. Гриньова не визнані. Отримали бюлетні для таємного голосування 302 депутати, з них взяли участь у голосуванні 224. Проголосували „за" 199 депутатів, „проти" — 24 і 1 бюлетень уневажнено.

Згідно зі статею 97 конституції та пункту 22—6 тимчасового правильника засідань Верховної Ради лічильна комісія вирішила вважати В. Масола затвердженим на пості прем'єр-міністра України.

Секретар ЦК КПУ Петро Симоненко, відповідаючи на запитання журналістів, сказав, що обрання Масола на прем'єр-міністра є в інтересах всієї України, а оскільки Компартія висловлює інтереси всієї України, то це є і в інтересах партії. На думку Симоненка, Масол може здійснити реформи і консолідувати суспільство.

Зустрівся з кореспондентами і новообраний прем'єр-міністер В. Масол, який сказав, що хоче бути певним у підтримці. „Щоб не сталося так — сьогодні тебе призначили головою Кабінету Міністрів, а через три дні почнуть вимагати звіту: чому не стабілізувалася економічна ситуація. А стабілізації не буде ні через три дні, ні через місяць. До того ж, коли перші три особи в державі живуть як лебідь, щука і рак, дуже не хочеться бути ні лебедем, ні щукою, ні раком. І ще: нині я відчуваю моральне задоволення з того, що свого часу вірно оцінив ситуацію. Вже минуло три роки і вони підтвердили правильність моїх висновків. Я рідко помиляюся в своїх прогнозах. Я був противником введення національної валюте. Я дуже хотів би, щоб ліві могли зформувати Кабінет Міністрів, щоб з'явилися політики-реалісти передусім у галузі виконавчої влади. На мій погляд, серед депутатів, які нині обрані, є люди, які тверезо оцінюють ситуацію і готові розпочати реформи. Лівим необхідно створити бльок з центрестами", — сказав В. Масол.

Л. КРАВЧУК ОПРИЛЮДНИВ СВОЮ ПРОГРАМУ

Київ. — Тут в газетах опубліковано основні тези передвиборчої програми Президента України Леоніда Кравчука. Його програма називається „Через всегромадську згоду — до зміцнення держави і прискорення реформ". Основний принцип — „не народ для держави, а держава для народу".

Програма передбачає: прискорення приватизації, компенсацію вкладів громадян шляхом надання їм частини державного майна у приватну власність, розвиток сільського господарства, енергетики і конверсія військово-промислового комплексу; цивілізовані ринкові перетворення та відмова держави від безпосереднього керівництва підприємствами; грошова реформа з ліберальним валютним реголюванням; рівні умови для всіх підприємницьких суб'єктів; реформування науки і освіти; боротьба з корупцією; зміцнення обороноздатности держави, розвиток взаємовигідної економічної співпраці з усіма країнами, в тому числі з країнами, що постали на терені колишнього СССР.

Л. Кравчук виступає за побудову унітарної держави з розвинутим місцевим самоуправлінням і широкою економічною самостійністю регіонів, але — проти федеративного територіяльного устрою. Л. Кравчук виступає за президентсько-парляментарну форму управління, яка виключає можливість монополізації влади однієї з її гілок, а також відстоює право на критику конституційної та законодавчої невизначеності правного положення вищих органів державної влади.

Київський Міжнародний Інститут Соціології 15-го червня оприлюднив результати опитування в областях України та в Криму щодо популярности кандидатів на Президента. За Л. Кравчука готові голосувати 29 відсотків опитаних, за Леоніда Кучму — 23 відс., за Олександра Мороза — 9 відс., за Володимира Ланового — 6, за Івана Плюща — 4, за Петра Таланчука і Валерія Бабич по 1 відс. Проте в Миколаєві Кучму підтримують 24 відс.; а Л. Кравчука — 15 відс. опитуваних.

У консуляті в Ню Йорку можна голосувати на Президента України

Ню Йорк. — Як відомо, у неділю, 26-го червня ц. р., в Україні відбудуться вибори Президента України.

Згідно зі законом України про вибори Президента України право вибирати мають громадяни України, яким на день виборів сповнилося 18 років.

З метою повного забезпечення цього права, а також враховуючи те, що певна кількість громадян України постійно мешкає чи тимчасово перебуває за межами України, Центральна виборча комісія доручила утворити виборчі дільниці у дипломатичних і консульських установах України за кордоном. В Ню Йорку це виборча дільниця ч. 1037 Київської міської виборчої округи ч. 26, яка міститься під адресою: 240 49-та вул. схід між Другою і Третьою авеню. Саме там 26-го червня ц. р. від 7-ої години ранку до 8-ої години вечора за місцевим часом проходитиме голосування.

Взяти участь в голосуванні можуть всі громадяни України, які на цей час будуть перебувати в межах виборчої дільниці ч. 1037, яка охоплює стейти Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенсильванію, Ню Гемпшир, Вермонт, Мейн, Ровд Айленд, Коннектикат і Массачусетс.

Тепер на виборчій дільниці щоденно працює дільнична виборча комісія, де можна ознайомится із списками виборців, інформацією про кандидатів на Президента України, одержати консультацію з питань, що стосуються виборів Президента України. Телефон (212) 371-5690.

Парляментська делеґація України відвідала Крим

Симферопіль (УНІАР). — Сюди 16-го червня прибула делеґація Верховної Ради України на чолі з Олександром Морозом. До делеґації увійшли члени Президії Верховної Ради, народні депутати, члени Кабінету Міністрів та керівники Національного Банку України.

Під час зустрічі з членами кримського парляменту О. Мороз сказав: „У нас є перспективи для співпраці і вирішення накопичених проблем тільки за умови, якщо працюватимемо в одному конституційному полі". На думку Мороза, загострення на півострові сталося не лише з вини політичних сил Автономної Республіки Крим, але й „дуже багато прорахувань було зроблено органами влади України".

Звертаючись до Верховної Ради Криму, Мороз зауважив, що „парляменти України і Криму стали заложниками політики... Давайте казати те, що думаємо і виконувати те, що вирішуємо. Я знаю, що це вам не подобається, але ви увійшли б до історії як славний парлямент, коли б відмовилися від автономії взагалі. Я не кажу, що це потрібно вирішувати зараз, але якщо ви пропонуєте якісь варіянти, то озирайтеся на чужий досвід".

Мороз висловився проти відновлення СССР, але за створення багатостороннього економічного союзу республік колишнього СССР „за умови збереження існуючих кордонів".

Посвячено саркофаг спочилого Патріярха Мстислава

Саркофаг у крипті при церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного

С. Бавнд-Брук, Н. Дж. (Р. Р.). — Тут в суботу, 11-го червня, у день першої річниці упокоєння в Бозі Патріярха Української Автокефальної Православної Церкви Мстислава I у церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного відслужено Архиєрейську Літургію, Панахиду і посвячено новий саркофаг, у якому спочивають останки Патріярха.

Очолили Богослуження Митрополит УПЦ Константин та Архиєпископ Антоній. У відправах взяли участь: протопресвітер Василь Дяків, протопресвітер Тарас Чубенко, протопресвітер ФранкоІсточин, о. Іван Кульчицький, о. Іван Лишик, о. Тимофій Тамсен, о. Михайло Гутнян, о. Мирослав Глинський, о. Михайло Лев, о. Юрій Галиця, о. Іван Фатенко, о. Михайло Земляченко, о. Іван Калиновський, о. Нестор Коваль, о.-диякон Павло Ягниш та інші.

Після посвячення саркофагу відбувся поминальний обід у Домі Української Культури. За головним столом сиділи Митрополит Константин, Архиєпископ Антоній, священики, родина спочилого Патріярха Мстислава, генеральний консул України Віктор Кришанівський, в. о. постійного представника України в ООН Володимир Хандогій, гість із Вашінґтону Микола Францушенко та подружжя Раїса й Іларіон Хейлики. Програму вів д-р Юрій Криволап, головував о. Тарас Чубенко, який виголосив вступну промову.

(Закінчення на стор. 4)

Країни НАТО відхилили пропозиції Росії

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 14-го червня, у Міністерстві Закордонних Справ відбулася пресова конференція начальника Управління політичної аналізи та плянування Ігоря Харченка, присвячена підсумкам засідання Ради Північно-атлантичного співробітництва (РПАС) у Стамбулі 9—10-го червня.

Як повідомив І. Харченко, провідною темою засідання була програма „Партнерство для миру" і участь у ній Росії. Делеґація Російської федерації внесла низку нових пропозицій щодо посилення ролі НБСЕ як провідної структури безпеки в Европі. Росія домагалася надання їй особливого статусу у відносинах з НАТО, але ці пропозиції не знайшли підтримки як серед країн-членів НАТО, так і серед інших учасників РПАС.

Міністри закордонних справ країн-учасниць РПАС ухвалили низку документів про діяльність РПАС та перспективи „Партнерства заради миру" у побудові европейської системи безпеки. Окрему увагу учасники засідання присвятили проблемам Криму, погодившись, що їх треба вирішувати з дотриманням законів України, статуту ООН та принципів НБСЕ.

Наступне засідання міністрів закордонних справ країн-учасниць РПАС відбудеться в Брюсселі 2-го грудня 1994 року.

І. Харченко розповів також про підписану 14-го червня в Люксембурзі Президентом України Леонідом Кравчуком угоду про партнерство і співпрацю між Україною і Европейським союзом. В угоді зафіксовано, що ЕС підтримує Україну як незалежну державу в межах існуючих кордонів, встановлено принципи та механізми постійного політичного діялогу з усього комплексу політичних, економічних, культурних та інших проблем. Україна фактично визнана европейською державою, що передбачає поліпшення доступу на ринки Західньої Европи на основі найбільшого сприяння. Угода передбачає обговорити питання про створення вільної торгівлі між Україною і ЕС не пізніше, ніж 31-го грудня 1998 року. Документи, підписані Президентом Кравчуком, прокладають шлях до інтеграції України в европейський економічний простір та у світову економіку.

Згідно з угодою, сторони скасовують імпортні квоти, а Україна дістає змогу продавати метал, вугілля, ядерні матеріяли, продукцію текстильної промисловости тощо. Сторони закликали працедавців зняти обмеження при прийманні громадян країни-партнера на працю, при чому забезпечується збереження пенсійних прав цих громадян.

РІЧНІ ВИСТУПИ УЧНІВ УМІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Тут у понеділок, 20-го червня, о год. 7-ій вечора розпочнуться річні виступи учнів нижчих і середніх курсів Українського Музичного Інституту в Нюарку, Н. Дж. Гратимуть учні Т. Богданської, Д. Каранович, О. Протиняк, Н. Слободяник та Р. Венке. Виступи відбудуться в залі УНДому, 140 Проспект аве., в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Дж. Картер зустрівся з Кім Ір Сеном

Сеул, Південна Корея. — Колишній президент ЗСА Джиммі Картер зустрівся у четвер, 16-го червня в Пйонґянґу з диктатором комуністичної Північної Кореї Кім Ір Сеном і розмовляв з ним понад три години. Після зустрічі Дж. Картер сказав в інтерв'ю телевізійній компанії Сі-Ен-Ен, що Кім Ір Сен погодився не виганяти з країни інспекторів МАҐАТЕ, якщо З'єднані Стейти „виявлять добру волю".

„Президент Кім Ір Сен, — сказав Дж. Картер, — погодився допустити інспекторів на нуклеарні об'єкти, а також ґарантував, що на цих об'єктах буде необхідна апаратура".

„Я вважаю обіцянку президента Кім Ір Сена важливим і позитивним кроком на шляху вирішення кризи", — сказав Картер у телевізійному інтерв'ю, додавши, що повідомив про це президента Билла Клінтона. Крім того, підкреслив Картер, Кім Ір Сен висловив побажання, щоб на Корейському півострові не було нуклеарної зброї.

Кризова ситуація, про яку говорив Картер, виникла минулого понеділка, коли Північна Корея оголосила, що вийде зі складу МАҐАТЕ і з Договору про нерозповсюдження нуклеарної зброї. Своє рішення Пйонґянґ пояснив „підступами" Південної Кореї і ЗСА, які, як твердить комуністична пропаганда, „сприяють напруженню" на Корейському півострові.

Згідно з повідомленням агентства ІТАР-ТАСС, Кім Ір Сен назвав візиту Картера першим кроком на шляху створення взаємного довір'я між Північною Кореєю і З'єднаними Стейтами.

Як твердить Білий Дім, візита експрезидента у Пйонґянґ носить приватний характер. Він — перший високопоставлений американський політик, який праїхав з візитою у Північну Корею. На зустрічі з журналістами Картер не виключив можливости встановлення дипломатичних відносин між Вашінґтоном і Пйонґянґом, вказавши при цьому, що Північній Кореї доведеться виконати для цього декілька умов. Однією з них є виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань щодо контролі над нуклеарною зброєю.

МОСКВА КРИТИКУЄ ПРОПОЗИЦІЮ ВАШІНҐТОНУ ЩОДО САНКЦІЙ ПРОТИ ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ

Ню Йорк. — В середу, 15-го червня, амбасадор З'єднаних Стейтів в ООН Медлин Олбрайт подала на розгляд Ради безпеки пакет санкцій проти Північної Кореї, а вже наступного дня, в четвер, міністер закордонних справ Росії Андрей Козирєв виступив в Москві з гострою критикою американських пропозицій.

В основі запропонованого З'єднаними Стейтами пакету санкцій лежить заборона на торгівлю зброєю з Північною Кореєю. Є свідчення, що на цій торгівлі Пйонґянґ заробляє від 50 до 100 міл. дол. річно.

В санкції також входить:

- припинення допомоги з боку ООН, яка зобов'язалася виділити для Північної Кореї 15 міл. дол. як країні „третього світу";
- відмова ООН від співпраці з Північною Кореєю в ділянці заплянованого промислового будівництва;
- зменшення кількости дипломатичного персоналу в амбасадах і місіях Північної Кореї в інших країнах;
- припинення культурних, наукових та інших зв'язків з Північною Кореєю,
- заборона летів усіх літаків (за вийнятком пасажирських) на північнокорейські летовища.

Російський міністер А. Козирєв стверджує, нібито пропозиції З'єднаних Стейтів суперечать домовленням між президентом Росії і ЗСА. Він сказав, що „дії З'єднаних Стейтів викликають здивування".

Самозрозуміло, неґативною була також реакція Північної Кореї. В офіційній заяві Пйонґянґу підкреслюється, що „пропозиції ЗСА матимуть тяжкі наслідки".

Тим часом спостерігачі вважають, що Рада безпеки не схвалить внесені З'єднаними Стейтами пропозиції, оскільки їх, скоріше за все, не підтримають Москва і Пекін. Якщо навіть припустити, що санкції буде схвалено, то нема ґарантій, що вони виконуватимуться. На приклад, заборона на торгівлю зброєю заторкує інтереси Ірану і Сирії, які купують корейські балістичні ракети. Ці дві країни, як це вже було не раз, проіґнорують резолюцію Ради безпеки.

Запропонований пакет санкцій — це перша акція проти країни, яка створює, або навіть вже створила, атомову зброю. Якщо ця перша акція не дасть бажаного висліду, З'єднані Стейти запропонують другу. Вона передбачатиме припинення всіх фінансових зв'язків Північної Кореї зі світом.

Нові музичні проєкти І. Карабиця

І. Карабиць

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Г. Колесса). — Як людина творча, і до того з організаторським хистом, композитор Іван Карабиць, який, як відомо, написав Ювілейну кантату до 100-річчя УНСоюзу і диригував її виконанням на відзначенні 100-річчя УНС в Карнеґі Голл, під час перебування в ЗСА нав'язав безліч контактів і намітив ряд плянів мистецької співпраці України з діяспорою. Очевидно, багато з цих плянів пов'язані з УНСоюзом, організацією, яка відома із сприяння українській культурі.

— Я щасливий, що мав змогу взяти участь у святкуванні 100-річчя УНСоюзу в Карнеґі Голл як композитор спеціяльно написаного твору і як дириґент під час його виконання, — говорить І. Карабиць. — Маючи справу з УНСоюзом, я вже не вперше переконався, що це — своєрідний цементуючий чинник громадського життя українців в Америці. УНС щораз більше долучається до мистецько-культурних програм в Україні, які, серед інших чинників, також сприяють розбудові української державности. Це свідчить про мудрість керівників УНСоюзу і розуміння тих процесів і проблем, які тепер є для нас спільними. Тільки той факт, що людина такої зайнятости, як головний предсідник Уляна Дячук може присвятити три години часу для обговорення вищеназваних питань, свідчить про неабияке зацікавлення, а не просту формальність розмови.

— Прошу розповісти читачам про ваш спільний поєкт.

— На початку 1995 року ми плянуємо випуск у світ компактного диску, присвяченого 100-літтю УНС. На ньому будуть записані слова головного предсідника У. Дячук, Ювілейна кантата, а також виступи тих мистців, які брали участь у вищеназваному концерті в Карнеґі Голл — П. Плішки, О. Кровицької, Квартету Леонтовича. Запис проводитиметься в Україні з учас-

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЬ ДІТЕЙ, юнаків і юначок українського походження з Канади та ЗСА, подорожують до Дніпрі до Одеси на теплоході „Генерал Ватутін". Всі вони переможці у конкурсі, який проводили українсько-канадська фірма „Червона рута" та „Авіялінія України". Їхнім завданням було придумати оригінальний текст українською мовою, або подати відеосюжет про Україну на телевізію з відповідно підібраною музикою. Разом з американськими школярами подорожують і діти з Ізмаїлу, які перемогли в аналогічному конкурсі, але зі знання англійської мови.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ торгівлі ЗСА Рон Бравн сказав, що тепер Уряд президента Билла Клінтона „не має наміру карати японців торговельними санкціями, але можливість цього завжди існує". Як відомо, перервавши торговельні переговори три місяці тому через розбіжність поглядів на вільну торгівлю, ЗСА і Японія їх знову відновили. Сподіються, що нова двостороння угода буде готовою на початок липня — це перед зустріччю „великої сімки" у Неаполі.

У ВІВТОРОК, 14-ГО червня, президент Билл Клінтон заповів, що має намір номінувати 41-річного Ґілберта Каселласа, відому постать еспаномовної громади в ЗСА та генерального радника американського військового летунства, на пост голови Комісії однакових можливостей праці.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.

За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Реформа державної добродійности в ЗСА

Президент Билл Клінтон заповів, що він зголосить до Конґресу законопроєкти реформи існуючої в цій країні державної добродійности, відомої під назвою „велферу". Та система походить з епохи президентури Ф. Д. Рузвелта після катастрофи великої депресії. Державна добродійність в Америці — це виплачування нездібним до праці громадянам докладно визначеної суми грошей — за різними категоріями. Воно дає змогу скромного прожитку людям старим, вбогим і немічним, та самітникам, які здані на ту добродійну опіку держави, бо не мають нікого з рідних їм осіб, які ними заопікувались би.

Чудова система, яка проте створила нагоду обманцям — використовувати державу, щоб вона переймала під свою опіку штучно створених і нездібних до праці. Наприклад, на телевізійному екрані показували одну чорну жінку з Лос Анджелесу, яка має 19 дітей і на утримання їх і себе отримує від держави щомісячну платню 5,000 дол. Очевидно, вона нездібна до праці, але її життєва калькуляція виплатилася, бо хоч вона не має чоловіка, сумнівно, чи знає, котра дитина походить від котрого батька, вона отримує 60,000 дол. річної платні.

Хоча Президент плянує зголосити до Конґресу проєкт реформи державної добродійности щойно після схвалення реформи існуючої в ЗСА системи охорони здоров'я, проте він уже тепер накреслив загальний принциповий характер задуманої реформи державної добродійности: після двох років виплачування платні з „велферу" перевишколювати петентів і давати їм працю. У теорії плян виглядає дуже гарно. У практиці грозить виливанням з водою дитини: адже не всі люди на „велфері" є обманцями і спекулянтами, є дійсно жертви віку, хворіб, нещасливих випадків, самітних і нещасних. Прийдеться перевірювати кожний випадок, зокрема, і треба буде забезпечитися, щоб знову не було зловживань. Воно вимагає створення виразних напрямних, можливих для здійснення. Такий плян заощадити державі гроші може у практиці створити нову верству бюрократів, — інспекторів, які рішатимуть, хто варта чи не варта бути залежним від державної добродійности. Ледве, чи можна буде у якійсь новій системі виключити протекціоналізм.

Президент Клінтон має добрі ідеї. Прегарною у теорії є ідея державної опіки над здоров'ям кожного громадянина і громадянки на зразок німецької „Кранкенкассе" чи Каси Хворих у Польщі між двома світовими війнами. Перевести таку реформу в Америці — треба видаткування більйонів долярів, що їх покищо невідомо відкіля взяти. Прегарною була б ідея зреформувати величезну бюрократію в Америці, що вимагає забагато урядовців і забагато зужитковуваного паперу.

Покищо не чуємо, коли і як ту ідею Уряд і Конґрес реалізуватимуть. Зубожування Клінтоном прав людини — у практиці шкодить боротьбі проти щораз більшого злочинства, бо внеможливлює загострення судових кар. Бажання бачити у всьому світі ідеальну демократію свариться з дійсністю на Балканах в Гаїті і комуністичних країнах і з його політикою супроти Сходу Европи.

Може все це ще викристалізується. Може Клінтон, який має добру волю і впевняє про готовість іти на компроміси, дійсно переведе через Конґрес деякі свої — в теорії добрі проєкти. Покищо все ще у мряці.

ЧЕЧЕНСЬКІ СИЛИ і спеціяльні армійські формації придушили збройний виступ опозиції, яку очолюють Гоза Сулейменов і Руслан Лабазанов. Першого з них поранено і заарештовано, другий переховується. Р. Лабазанов раніше був дорадником президента Чечні Джоґара Дудаєва в особливо важливих питаннях, відтак перейшов у табір його ворогів.

Ярослав Гайвас

ВАЖКИЙ, АЛЕ ОЧЕВИДНИЙ ВИБІР

IV

Уявім собі, що замість бюрократів, які собі повизначували мільйонерські платні, сидять на керівних постах у їхніх підприємствах приватні директори-власники. Чи вони допустили б до такого марнотравства? Дивилися, як ржавіють машини, нудяться і обурюються на безділля робітники, а консумент розбивається за потрібними йому товарами. І добре сказав Президент Кравчук, що першим завданням наситити український ринок своїми виробами, щоб консумент не потребував купувати чужих. Оце вам різниця між приватним керівником свого підприємства і бюрократами на державному підприємстві.

Тому національно-демократичний табір ніколи не погодиться на державний монополь у виробництві, на диктатуру наставлених державним апаратом висуванців державних, чи партійних протеже. Зрозуміло, що розходження між національно-демократичним табором і соціо-комуністичними етатівцями органічні і непроходимі розходження і неминуча на цьому відтинку боротьба. Це бо не нормальна партійна програма, а питання самого життя, розвитку і поступу суспільства і добробуту народу. В Україні всі форми господарської діяльности будуть допущені — і зовсім приватні, і кооперативні, міські, сільські, колгоспні, доки є колгоспи, і в потребі державні. Одначе ніяка з тих форм не може бути державними чинниками фаворитизована. Ця мішана форма господарства має всі переваги, як це показує світовий досвід. Американська форма господарки, в якій приватник посідає першенство, а не раз і виключність, можлива тільки в ЗСА. Накопичення приватного капіталу, найбагатша в світі кадра господарських експертів у кожній ділянці забезпечують успіх тій формі в Америці. Але і в Америці до цього була довга дорога. Ще в минулому столітті приватне підприємство не було таким домінуючим, як сьогодні.

Повертаючи до вибору президента України, можна з великою дозою певности сказати, що він таки відбудеться, як схвалено обидвома парляментами. Якщо Президент Кравчук не зрезиґнує, то кандидатів буде фактично чотири: Кравчук, Плющ, Лановий, Кучма. У виборах буде два міцні угрупування і численні необ'єднані в групи голосуючі. Два міцні угрупування — це бльок лівих і національних демократів. Кого вони підтримують? Кучма зо своєю антидержавною програмою відпадає, бо демократи будуть проти нього, а для комуністів він нецікавий. Кравчук також не дістане підтримки котрогось табору, і хіба тільки окремі виборці будуть за ним. Одначе, його домовлення з лівим бльоком невиключене, тоді він матиме очевидну перевагу. Комуністи свого кандидата не мають. Як оцінюють окремі аналітики, лівий бльок підтримає Плюща, голову попереднього парляменту. Національні демократи, якщо кандидуватиме Кравчук, поділять свої голоси на нього і Ланового. Коли б табір національних демократів був суцільний і повів заздалегідь відповідну передвиборчу акцію, міг би мати шансу виграти. Кількакратно заяви О. Мороза, що він може кандидувати як голова парляменту також на президента держави несерйозні. Це звичайна передвиборча тактика. Назагал лівий бльок свої виборчі карти тримає щільно при грудях, але особливих несподіванок від нього очікувати не можна.

Чи можуть перед вибором Президента погодитися національні демократи і ліві. Ледве. Для цього ліві мусіли б дати відповідні концесії національно-демократичному бльокові, можливо навіть з постом прем'єр-міністра. Але за всякою правдоподібністю вони не здібні на таке. Що робитимуть ті, які вимагали відкласти президентські вибори? Якщо вибори таки відбудуться, то вони пошилися в дурні. Адже бойкотувати президентські вибори ніяково, за ніякого кандидата вони не переводили жодної акції дотепер, а тепер запізно, бо й так уже небагато могли б зробити.

Отже, ситуація безрадісна, найскладніша ситуація прийде щойно після виборів, якийсь час можна бойкотувати засідання парляменту, не допускаючи до заіснування кворуму. Але тоді зростатиме хаос, який і так уже загрозливий. Хіба ж не шукати епізодичних контактів з бльоком лівих і щоякийсь час спільно схвалювати якісь допустимі для обидвох сторін проєкти законів. Як довго можна так поступати?

Деякі групи подейкують про нові вибори. Але який був би їх вислід, чи не гірший від теперішнього? А втім, що діялося б із розтерзаною державою і зростаючою до абсурду ситуацією! Отже, розв'язки треба шукати перед виборами. Але тоді найочевидніший вибір шукати якихсь форм співпраці, принаймні тимчасово з лівим бльоком! Тож, уважайте, консулі, щоб держава не потерпіла лиха!

Любомир Калинич

БАТЬКАМ, ЩО ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Ти Батьку, дав мені дороговказ життя.

Ти вмів так переконливо впоїти у дитяче серце ці чудові слова, що від них спалахує безмежна любов до всього, що своє.

Ти навчив мене співати рідні арії, яких я ніколи не годен забути, бо ці арії стають гейби світлом мого далекого дитинства.

Я ніколи не всилі забути Твого незаступимого батьківського серця, яке за нерозважну дитячу провину давало мені догану, але й воно вміло винагородити своїм ласкавим усміхом кожен мій поступ в науці чи в житті.

Ти Батьку, тазом з моєю Матір'ю був тією безпосередньою формуючою силою цілого процесу мого переходу з дитинства до зрілої одиниці нашого українського суспільства і завдяки Тобі кристалізувались мої життєві ідеї.

Ти дуже вболівав над здійсненням нашого найвищого національного ідеалу й Твої ідейні бажання закоренились завдяки Тобі також і в моїй душі. Так дуже жалко найдорожчий мій Батьку, що Ти не дожив до недавнього проголошення незалежности нашої любої батьківщини, про що Ти мріяв ціле Твоє життя. Ти жив її минулим і мріяв про її світле майбутнє. Ти може був лише звичайним пересічним батьком як багато інших, але Твоїм праведним життям, у моїй пам'яті, Ти вмістив себе на п'єдесталь добра, любови і справедливости, себто правдивої гуманної людини, якої брак у теперішньому збайдужілому світі болючо відчувається. Сьогодні мені здається, що Ти був не тільки батьком, але також другом цілого мого життя.

У мене викиди сумління, мій добрий Батьку, що Твій передчасний відхід не дозволив хоча частинно віддячитись Тобі за усе добро, яке Ти для мене вчинив. І коли Твоє добре серце перестало для мене битись назавжди, неймовірно важче стало жити і пройшов довгий час, заки я погодився з тим неминучим злом, фактом Твоєї відсутности. Моє серце все ще те саме, що й було тоді, тільки воно тепер ще більше як колись Тебе обожає, а світло Твого дороговказу іде зі мною сьогодні крізь ціле моє життя.

Цих кілька рядків, присвячую Тобі мій Батьку і усім Батькам, які вже відійшли від нас у позазоряні простори у День Батька.

Наталія Кібець

ЧЕРВЕНЬ І ДЕНЬ БАТЬКА

„Той, хто бачив, як розкішні маки вогняно цвітуть, як в садках дозрілі вишні, аж гілки додолу гнуть, — той, хто в пору косовиці на узліссі поміж трав соковитої суниці повні кошики збирав, той розкаже сам, напевно, чом це здавна між людей в Україні зветься червнем перший літній місяць цей" (Н. Забіла). Чи пригадується вам цей віршик вашого дитинства? Чи пригадуєте рідну хату і життя між рідними, де є батько і мати, сестрички і братчики, а часом бабуня і дідусь ще живуть, і бабуня розповідає цікаві казки, а дідусь гарні оповідання про Січ і козаків і не раз і батько у вільні хвилини оповідає про українське військо та про повстанців. Щасливі ті часи, але для молодого нинішнього покоління вони далекі і може навіть смішні. Живемо в поспіху, ніхто не має часу...

Червень місяць — місяць різноманітної праці в полі, садку, городі, пасіці тощо. З червнем у наших пращурів було пов'язано багато вірувань, а з ними народних приповідок. Червень місяць пригадує нам початок Другої світової війни, що забрала десятки тисяч синів, батьків, матерів і сестер і нас з вами викинула з рідних осель і пустила блукати по світах. У цьому місяці ми згадуємо своїх рідних, молимось за них, пригадуємо наші оселі, наше дитинство.

Бог створив так, що все живе в світі не лише люди, а й пташки та звірі живуть родинами. Батьки опікуються своїми дітьми так довго, аж поки вони самі будуть спроможні опікуватися собою, вчать їх, і ту науку діти сприймають. Всі вони тримаються свого роду. Навіть зозуленята вони тримаються зозулиного роду. Так само має бути і в людей. Вони мають триматися свого роду. Хто ким народився, тим має залишитися аж до смерти: — „...Хоч ти живеш далеко на чужині, де інші люди та інший звичай, про рідні ниви, гори, ріки сині не забувай!.." (Б. Лепкий) Опинилися ми на чужині, доля привела нас в країну, де нарівні з Божою наукою вирує й сатанинська воля. Де є Конституція, але до неї так багато вже додано змін і доповнень, що тяжко в ній розібратися. Ще тоді, коли ми з вами прибули сюди було багато краще. Дивувало нас, що біля газетного кіоску стоїть мисочка і кожний кидає в неї гроші, хто хоче купити газету, навіть може сам розміняти (це були 50-ті роки).

З того часу зайшло багато змін, але ми все ж маємо бути вдячні цій країні (Америці), що прийняла нас і дала можливість кожному улаштувати своє життя. В цій країні в червні місяці — неділя третього тижня присвячується батькові. В цей день діти спеціяльно чимось відзначають свою любов до тата. В цей день вони віддають пошану тому, хто своїм розумом, своєї поведінкою і любов'ю наставляє і підготовлює дітей до життя в світі повного пригод і несподіванок. Це є гарне свято і ми радо сприйняли це святкування в своєму побуті, воно ще раз підкреслює, якою має бути родина.

Родина без батька — неповновартісна. Матері тяжко на своїх плечах тримати „чотири кути хати", особливо там, де є хлопці. Там потрібна батьківська рука, батьківська наука. Але дійсність буває часом жорстокою до дітей. Знаходяться такі батьки, що забувають про свої Богом дані обов'язки, лишають дітей на опіку матері, добре, як фінансово допомагають, а більшість зникає... Тоді тягар утримання таких родин лягає на плечі платників податків даного стейту. Буває і таке, що батько без матері утримує дітей — діти фактично ростуть без родинного, позитивно-виховного впливу. Таких дітей виховує вулиця, на якій так багато різних спокусливо-шкідливих впливів. Багато треба внести змін в існуючі життєві обставини, щоб запобігти такому страшному, як маємо сьогодні злочинству серед дітей і молоді і не лише серед хлопців, а й дівчат. Хоч трохи й запізно, але добре, що врешті зрозуміли перед якою небезпекою стоїть нація — ті від яких ці закони залежать. Почалися у радіо і телебаченні дискусії, опінії, запити, що і як краще зробити, щоб запобігти катастрофі, урятувати родину. Якось в журналі „Тайм" було: „Американські підлітки намагаються жити так, начебто їх вік є останнім етапом життя, а не підготовою до неї". А все це результат заборони вивчення релігії в школах і необізнаність самих батьків у релігійних питаннях — незнання основних 10-ти Заповідей Божих, які є основою усіх віровизнань в нашому скромному житті.

У вирі нашого з вами життя під владою комуно-московського режиму багато дітей також загубили своїх батьків. Дехто під час війни, голоду, репресій та інших обставин, але кожна дитина носила образ свого тата зі слів мами (якщо вона була) в своєму серці і не раз ця дитина слізно зверталась до свого загубленого батька, так, як ми звертаємось до Отця нашого Небесного.

Згадаймо ж і ми в цей день Отця нашого Небесного, який завжди опікується нами, який є милосердний і прощає усі гріхи наші вільні і невільні і щиросердечно складаємо Йому подяку. Віддаймо шану живим батькам і не забуваймо про них, про їх потреби, так, як вони пам'ятали і дбали про нас. Побажаймо їм міцного здоров'я і довгих спокійних літ. Згадаймо і про тих батьків, що відійшли від нас і проголосім їм вічна пам'ять із роду в рід!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про камені й камінчики

Здається, вже не перший раз доводиться згадувати на цьому місці слова Сидора Воробкевича, що їх так часто цитують і деклямують: „Слово рідне, мову рідну". Але якось так приходять вони на думку при різних актуальних нагодах і викликують застанову, а то і здивування.

Як воно не дивне, але цим рідним словом помітують з легким серцем і державні українські чинники, і приватні громадяни, і носії культури, і молоді люди, що належать до української спільноти. Тих останніх можна ще найбільше виправдати, бож зчаста вони мають поганий приклад старших поколінь і живуть принаймні половину кожного дня у чужому оточенні.

Як, однак, виправдати, коли досі українські дипломатичні представництва користуються російською мовою в розмовах і документах, що їх вони виставляють? Ось наш пильний читач із Клівленду переслав фотокопію подання, яке треба виповнити для індивідуальної поїздки в Україну, що в цілості написане по-російськи і лише печатка Міністерства Внутрішніх Справ України вказує на те, що це письмо призначене для українського Уряду. Цікаве, що до подання долучено пояснення, як старатися про індивідуальну в'їздову візу в Україну, яке мав аж п'ять мов — російську, англійську, німецьку, французьку та еспанську, тільки української досі немає... Яке свідоцтво дають ці документи всім чужим громадянам, що їдуть в Україну? І чи дивуватися, коли вони далі думають, що в Україні можна порозумітися тільки по-російськи?

Не краще буває і при відвідинах офіційних представництв України в ЗСА. Постійно маємо зажалення від українців, а то і неукраїнців, що телефонічно вам відповідають не по-українськи, а на прийняттях розговірною мовою серед персоналу все ще є панівна російська.

Про щораз ширше розпаношення саме цієї мови в Україні розповідають майже всі, що в останніх місяцях відвідували Україну, зокрема, східні області, та вона далі є ще у великій кількості підручників, які досі існують лише для нижчих кляс вже в українських текстах. То чи можна дивуватися, що молодь привчена до неї далі так порозумівається і має комплекс, що рідна мова не є виразом культури?

Ось і ці камені, що їх за Воробкевичем носять у грудях наші земляки.

Однак, не дуже краще представляється справа і тут в діяспорі, хоча ми завжди надіялися, що злука із материком — це найкращий лік на денаціоналізацію. А все ж вона поступає вперед, і тяжить може не такими важкими каменями забуття, як в Україні, але дрібними камінчиками, що лежать також на серці. Бо, як пояснити, коли молоді батьки самі звертаються до дітей по-англійськи і діти їм цією мовою відповідають? Як пояснити, коли корчиться українська преса і література, які тут сорок років процвітали? Як виправдати, коли в українській установі відповідають її урядовці англійською мовою? Як зрозуміти, що саме тепер поважний жіночий часопис у ЗСА розпочинає число англомовним текстом? Значить, пророчі слова Воробкевича своїм змістом далі актуальні, так тут, як і в Україні.

А все ж і тут і там ясні промені зрозуміння і плекання рідної мови такі зворушливі, що наповняють надією і оптимізмом. Ось саме на терені ЗСА коротко перебуває група молодих українських акторів зі Львова із Театру ім. Л. Курбаса, що несе це українське виплекане слово до слухачів, як несе їх вже шість років у всі закутки України. Ми мали щастя слухати дві із цих молоденьких акторок в інтерпретації поезії Василя Стуса і Богдана І. Антонича перед учасниками з'їзду сеньйорів і я захоплювалася ними разом з усіми слухачами, які помітно переживали це рідне слово у такому виїмково прегарному виконанні. Здавалося, не мов більшість із присутніх вдихала повною грудю це „євшан-зілля", що принесли вони з України зі собою і повторяла за словами Стуса: „Народе мій, до тебе я ще верну... і чесно гляну в чесні твої вічі із рідною землею поріднюсь..."

Чи зможуть, однак, так сказати та чесно глянути увічі Україні ті сотні і тисячі різного роду закам'янілих українців?

О-КА

Михайло Ситник

Батько

Сорочка полотняна і манишка
Пригадується... усмішка твоя...
З сусідом сперечався за обніжки,
Тримавсь землі, як осени реп'ях.

Садив картоплю чи добірні щепи,
Чи перекопував сухі горби,
І сам, немов земля, засох, порепавсь,
І сам в землі піввіку загубив.

Бувало дорікав мені: „Ох, де ти
Знаходиш радість серцю і душі?
Навіщо пнешся й ти у ті поети,
Женися краще і покинь вірші!

Або учись на лікаря. Учися!
Та не тікай від прадідівських піль,
Щоб Ситники всі не перевелися,
Щоб на столі був завжди хліб і сіль".

Ах, батьку, батьку, традиційний тату,
Я вже путі своєї не зміню
Тобі на жаль і подив. Забагато
В моєму серці льоду і вогню.

Й ні трохи розсуду — що вибрать ліпше
І де шукать достатків і вигод...
Для мене краще, крилами розсікши
Важучу темінь, знятись до висот.

Свою копаю ниву гострим лезом,
Старі чуття корчую, мов кущі,
Щоб падали в ґрунти моїх поезій
Із неба рідного густі дощі.

Хай виростають, рвуться хай до неба,
Нехай колосяться мої пісні —
Щоб гордо ти торкавсь рукою стебел
І свого сина бачив у мені.

XIV Загальні збори НТШ у Европі

У суботу, 28-го травня ц.р., у Сарселі відбулися XIV Загальні збори НТШ у Европі, у яких взяли участь 19 делегатів з 42 голосами.

Зборами провадила Президія: проф. К. Митрович, голова, проф. М. Мушинка, заступник голови і проф. В. Коптілов, секретар.

Присутні відзначили пам'ять членів НТШ, що відійшли у вічність за час каденції 1990-94: почесних членів — проф. д-ра В. Яніва, проф. д-ра О. Оглоблина, Патріярха Мстислава; дійсного члена проф. д-ра інж. П. Зеленого; звичайних членів — інж. М. Маслова, о. шамбеляна М. Левенця, д-р О. Піснячевської, о. д-ра Б. Курилася, проф. д-ра А. Фіголя та інж. З. Витязь.

Письмові привітання зборам надіслали Митрополит Анатолій Дублянський, Архиепископ Мирослав Марусин, Єпископ Михаїл Гринчишин, проф. Л. Рудницький, проф. О. Романів, мгр В. Баранецький, інж. Олег Іванусів, проф. В. Маркусь, інж. В. Михальчук, проф. М. Антохій, проф. П. Цимбалістий, доц. Д. Зленко, амбасадор України у Франції Ю. Кочубей та культурний аташе д-р Т. Залозова.

Звіт про адміністративно-організаційну, наукову і видавничу діяльність Европейського НТШ, про працю редакції „Енциклопедії Українознавства", про Бібліотеку НТШ у Сарселі подав проф. А. Жуковський. Наукове Товариство ім. Шевченка в Европі має 30 дійсних членів, сім членів-кореспондентів, 29 звичайних членів (стан перед Загальними зборами) і 11 кандидатів секцій; разом 77 членів, які перебувають: 27 у Франції, 23 у Німеччині, 10 в Італії, 4 в Англії, 3 у Польщі, по 2 у Словаччині й Австрії й по одному у Бельгії, Голляндії, Норвегії, Швайцарії, Югославії та Південній Африці.

Праця НТШ у Европі плянувалася на засіданнях Управи і Президії.

За звітну каденцію повністю підготовано до друку 11-ий том ЕУ-2. Він має такий самий обсяг, як і попередні томи, але відрізняється від них своєю структурою. Одинадцятий том складається з трьох частин: перша охоплює 178 гасел, приблизно три зошити (бл. 240 сторінок друку) з великими статтями з історії, краєзнавства, соціології, економіки та низкою різних гасел; друга частина — це виправлення й доповнення відомостей, поданих у попередніх 10 томах (приблизно півтора зошита); третя частина — це список фундаторів ЕУ в поазбучному порядку (112 сторінок). 11-ий том повинен появитися влітку 1994 року.

З огляду на те, що велика увага була звернена на 11-ий том ЕУ-2, праця над франкомовною ЕУ була сповільнена (досі підтовлено 423 гасел на початкові літери). Помимо всіх старань, спонзора для цього видання ще не знайдено.

Восени 1993 року появилися три останні томи (III, IV, V) англомовної ЕУ під редакцією проф. Д. Струка, який зазначає, що ця енциклопедія є продовженням ЕУ, її доповненням і усучасненням. Англомовна ЕУ містить приблизно 15,000 гасел різного обсягу, охоплює 3,900 сторінок і є важливим українознавчим довідником.

З ініціятиви НТШ-Сарсель і заходами НТШ у Львові почалося фототипічне перевидання десятитомника ЕУ-2. Вже появилося два томи, третій знаходиться в друку. Разом з Інститутом української археографії при Академії Наук України НТШ у Сарселі готує перевидання тритомника ЕУ-1 (предметової ЕУ), перший том якого має появитися у половині 1994 року тиражем 10,000.

Після публікації перших томів ЕУ-2 читачі вимагали усучаснення українознавчого матеріялу (перші томи появилися понад 40 років тому, отже в них нема статтей про багатьох діячів сучасної культури, науки, літератури, мистецтва, політики, економіки). Тому за спільною згодою НТШ у Львові і Европейського НТШ приступлено до підготови додаткових двох-трьох томів енциклопедії про сучасну Україну, яку умовно названо ЕУ-3. Це видання міститиме також доповнення та уточнення до окремих інформацій, поданих в ЕУ-2. Над ЕУ-3 передбачається працювати до кінця 1997 року.

Крім енциклопедичних проєктів, Европейське НТШ видало у 1991 році есей І. Кошелівця „Літературний процес дещо з віддалі" про актуальні проблеми сучасної української літератури (нещодавно перевиданий в Україні) та в 1993 році „Історичний атлас України" (німецькою мовою) В. Кубійовича, чим було вшановано пам'ять великого сподвижника енциклопедії й української науки.

НТШ в Европі організувало низку наукових доповідей та літературних вечорів, а спільно з Університетом Нової Сорбонни та Інститутом східних мов і цивілізацій — 5-ий міжнародній франко-український колоквіюм „Козаки: історична роля, літературні та мистецькі представлення" (1991 рік),спільно з Українським Історичним Товариством — ювілейну нукову конференцію для відзначення 125-ліття з дня народження Михайла Грушевського.

Бібліотека НТШ у Сарселі збільшилася за звітний період на 278 книжок. Мале число надходжень пояснюється труднощами набуття книжок з України. Великі труднощі має бібліотека й з регулярним одержанням передплачених періодичних видань. Після смерти проф. В. Кубійовича його бібліотеку було передано для НТШ у Сарселі (2,889 позицій). Розпочато комп'ютеризацію Бібліотеки НТШ.

Проф. М. Мушинка інформував збори про інтенсивну видавничу діяльність осередку НТШ у Пряшеві (Словаччина) та про організацію кількох міжнародних наукових конференцій.

Проф. В. Косик докладно звітував про фінансово-господарський стан НТШ та представив прелімінар бюджету на майбутню каденцію.

Звіт Контрольної комісії подав мгр М. Когут, який запропонував абсолюторію керівним органам.

У дискусії було порушено справи поширення та урізноманітнення діяльности НТШ, співпраці НТШ з французькою Асоціяцією для розвитку українознавчих студій, зміцнення зв'язків Европейського НТШ з новими осередками, які організуються у країнах Центральної та Східної Европи, питання господарського порядку.

Загальні збори вибрали нові керівні органи у такому складі: голова: проф. д-р Аркадій Жуковський, перший заступник голови і фінансовий референт: проф. д-р Володимир Косик, другий заступник голови: проф. д-р Степан Козак, третій заступник: проф. д-р Микола Мушинка, секретар: д-р Назар Ясінчук, мгр Ірина Попович, члени: Софія Янів, проф. д-р Кирило Митрович, д-р Володимир Попович, проф. д-р В. Коптілов; Контрольна комісія: голова: мгр Микола Когут, члени: інж. Катерина Штуль; проф. д-р Аристид Вирста; представники секцій: Історично-фолософічної: проф. д-р Григорій Васькович, Леонід Плющ, Філологічної: проф. д-р Микола Мушинка, проф. Петро Цимбалістий, Хемічно-біологічно-лікарський: д-р Мирослава Маслов-Міжініяк.

Збори доручили новим керівним органам такі напрямні праці:

- Зберігати науковий осередок у Серселі, осідок НТШ у Европі й редакції „Енциклопедії Українознавства", багатої й цінної бібліотеки з україністики;
- Поширити редакційну і фінансову базу для енциклопедичних проєктів, особливо для здійснення появи двох-трьох томів енциклопедії сучасної України (ЕУ-3), яка має увінчати тривалу й самовіддану наукову працю, започатковану проф. В. Кобійовичем;
- Продовжувати пошуки спонзорів для видання франкомовної Енциклопедії України.

Виконання цих точок можливе лише при допомозі всього членства НТШ, при співробітництві НТШ в Европі з ученими з України та при матеріяльній допомозі української спільноти.

Після офіційної частини Загальних зборів проф. М. Мушинка виступив з доповіддю „Відродження русинізму — нове політичне явище в Карпатах". Проф. В. Коптілов повідомив присутніх про наукову конференцію „Київ і Москва перед лицем Европи", що відбулася у Женеві 26-28-го травня, у якій він брав участь.

Н.Н.

ПІТТСБУРҐ ВІТАЄ ВЛАДИКУ Ю. ВОРОНОВСЬКОГО



На фото (зліва): І. Флагерті, комішенер, І. Михайлів, Владика Ю. Вороновський, о. Василь Боянівський, секретар, Том Форестер, голова комішенерів: С. Тимяк, о. шамбелян Ю. Аплеярд, парох св. Юра, та Л. Данн, комішенер.

Правлячий владика-ординарій новоствореної Самбірсько-Дрогобицької єпархії Юліян Вороновський загостив у другій половині травня зі своїм секретарем, о. Василем Боянівським, до Західної Пенсильванії. Через декілька днів він відвідав ряд місцевих українських католицьких парафій, правив архиєрейські Богослужіння, молебні та зустрічався з мирянами, яких батьки чи діди приїхали до Америки з Бойківщини, що є тепер на території нової епархії. Для них усіх владика Юліян був живим преставником підпільної УКЦ, яка через півстоліття продовжувала служити своїм вірним серед тяжких умовин комуністичного терору. Зокрема святочно вітали владику у матірній церкві св. Івана Христителя у Піттсбурґу та у церкві св. Юра у північній частині міста.

Тяжкий був життєвий шлях Владики. Народився 5-го травня 1936 року в селі Гумниська, Львівської області. У 1961 році закінчив Львівський Поліграфічний Інститут, а від 1959 року вчився на священика у підпільній семінарії у Львові. 27-го травня 1964 року був пострижений у монахи-студити. 27-го жовтня 1968 року прийняв єрейські свячення з рук Владики Василя Величковського. У підпіллі, з 1982 року Кир Юліян був настоятелем монастиря монахів-студитів у західній частині України. Архиєпископ-митрополит Володимир Стернюк висвятив його на свого єпископа-помічника 30-го вересня 1986 року. Після виходу УКЦ із підпілля, Владика останні три роки був ректором Львівської Духовної семінарії св. Духа, Києво-Галицької Митрополії УГКЦ, у Рудні коло Львова.

У четвер, 19-го травня ц.р. у Золотій залі повіту Аллегені у Піттсбурґу відбулася святочна церемонія: Владику Вороновського привітали три комішенери, які передали йому вітальну проклямацію та ключ до міста. Владика подякував їм за цю милу несподіванку та подарував комішенерам дереворит міста Львова. Відтак ще деякий час Владика був присутній на нарадах комішенерів та цікавився, як вони провадили фінансову господарку на своєму терені. Голова комішенерів Том Форестер дружньо вітав Владику та пригадував, що він є почесним парафіянином церкви св. Юра і ніколи не забув історичних відвідин Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого, що його він і тодішній посадник, а теріщний комішенер І. Флагерті, так сердечно вітали у травні 1973 року.

В тому самому часі у Піттсбургу відбувалась весняна конференція делегатів Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА). Владика Юліян погодився бути почесним гостем на бенкеті, що його влаштувала ЦУКА спільно із місцевою кредитівкою „Самопоміч", щоб відзначити 20-ліття її існування. Цей святочний бенкет відбувся у Голідей Інн. у Карнеґі, на якому Владика дав присутнім своє архиєрейське благословення та привіт із рідної України. Так сталося, що той бенкет відбувся точно 21 рік пізніше у тому самому готелі, в якому наша громада вітала Патріярха Йосифа. Тоді Патріярх Йосиф у своєму зверненні до громади закликав до створення спільної фінансової бази для нашої громади і це дало поштовх для місцевого Патріярхального товариства почати заходи для організації кредитівки „Самопоміч". Владика відвідав приміщення кредитівки та мав змогу побачити, що слова Патріярха Йосифа втілилися у діючу установу, яка працює для добра всієї української громади Західної Пенсильванії. Владика закінчив свої відвідини архиєрейською Літургією у церкві св. Трійці у Карнеґі, у якій взяли участь чисельні делагати ЦУКА.

Із від'їздом, наша громада бажала преосвященному Владиці Божих ласк та успіхів у його важливій праці для добра вірних нашої рідної Бойківщини.

С. Тимяк

АЛЬМАНАХ '95

У 1995 році припадає 50-ліття закінчення Другої світової війни. Цій темі й буде в основному присвячений Альманах УНС '95. Просимо авторів надсилати матеріяли до 20-го серпня цього року. — Ред.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, INC.
P.O.Box 1028, New York, N.Y. 10276

ВШАНОВУЮЧИ СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

померлих дорогих осіб пожертвували на українську науку, стипендії, українські студії в УВУ слідуючі жертводавці:

Парасковія Витвицька, в св. п. приятельки Левки Зайшлої	1,500.00
Анна Політило в св. п. мужа д-р Юліяна	300.00
Дарія Кузик в св. п. мужа інж. Дмитра	255.00
Ольга Дзядів в св. п. мужа д-р Романа	100.00
Едвард Рокіцький в св. п. дружини Стефанії	100.00
Оксана Поритко в св. п. мужа Івана	100.00
Олена Папіш в св. п. мужа Василя	25.00
Марія Старостяк в св. п. мужа Осипа	20.00
Йоланда Нешта в св. п. мужа	10.00

БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ за померлих членів Фундації, та осіб у світлу пам'ять котрих родина чи друзі зложили пожертви на Фундацію УВУ — відправляються кожного року в останню неділю січня в українських церквах у всіх країнах нашого поселення.

ПРОСИМО слідкувати за нашими оголошеннями.

ДЯКУЄМО всім вельмишановним жертводавцям і клонимо наші голови перед пам'яттю покійних. Нехай ласкавий Господь дасть їм вічний спокій, а світла пам'ять про них залишиться вічна серед нашої спільноти.

УПРАВА ФУНДАЦІЇ УВУ

В СІМНАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого дорогого і невіджалуваного МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ



бл. п.

ВАСИЛЯ КУЗЬМИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у вівторок 21-го червня 1994 р о год. 8:30 ранку, в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.

Про молитви за спокій душі покійного просять дружина — НАДІЯ з дітьми та внуками.

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ І УД УНА — Станиця НЮ ГЕЙВЕН — БРІДЖПОРТ

повідомляємо побратимів, що в середу 15-го червня 1994 р. на 70-му році життя упокоївся по довгій недузі учасник бою під Бродами

бл. п.

КОРНЕЛЬ КРЕХОВЕЦЬКИЙ

хор. І УД УНА

ПОХОРОН відбудеться 18-го червня 1994 р. на цвинтарі св. Марії в Гемден, Конн.

Дружині Саві і дітям та дальшій родині складаємо щирі співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

УВАГА! УВАГА!

Пригадується, що

Посмертні оголошення

до поміщення в щоденнику „СВОБОДА"

приймаються тільки до години 8:30 ранку,

якщо родина бажає їх мати надрукованими того самого дня.

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗСА

з жалем повідомляє громадянство, що 4-го червня 1994 р. відійшов у вічність на 66-му році життя



св. п.

проф. д-р

ВОЛОДИМИР НАГІРНИЙ

визначний соціолог, довголітній професор Гантер Каледжу в Ню Йорку, дійсний член УВАН в ЗСА

Родині покійного складаємо щирі співчуття

УПРАВА УВАН у ЗСА

Ділимося сумною вісткою, що в середу 15-го червня 1994 р. на 87-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

ВІРА КОБИЛЯНСЬКА

ПАРАСТАС відбудеться у п'ятницю 17-го червня о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Conray 21 E. Second St. Bound Brook N.J.

ПОХОРОН в суботу 18-го червня о год. 11-ій ранку із церкви-пам'ятника св. Андрія Первозванного в С. Баунд Бруку, Н.Дж. на церковний цвинтар.

Залишені в глибокому смутку:
доньки — ГАЛЯ КУЗЬМИН з мужем Павлом
— ОКСАНА ГУБЕНКО з мужем МИКОЛОЮ
— ЛЄНА КАСТРО з мужем ЄФРОЇНОМ
внуки — ІВАН з дружиною НАДІЄЮ
— МИХАСЬ з дружиною ЛІНДОЮ
— ВІРА з мужем СТЕПАНОМ та
— ДМИТРО І АЛЕКСАНДРА ГУБЕНКО

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що по короткій і тяжкій недузі в п'ятницю 17-го червня 1994 р. з Волі Всевишнього на 81-му році життя відійшов у Вічність МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

бл. п.

МАРКО ЛОНКЕВИЧ

Залишені у глибокому смутку:
дружина — ОЛЬГА зі ЩИРЕЦЬКИХ
донька — ОКСАНА ШЕВЧИН зі сином МАРКОМ
сестри — НАТАЛІЯ ҐУРАН з родиною
— ГАЛЯ ЖУПНИК з родиною у Відні, Австрія
брат — ЮРІЙ з родиною
та близька і дальша родина в ЗСА, Австрії, Канаді й Україні,

ПАНАХИДА в неділю 19-го червня 1994 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Павла Гарріса в Рочестері, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок 20-го червня в церкві св. Йосафата, а опісля на цвинтар св. Духа в Рочестері, Н. Й.

Замість квітів просимо ласкаво складати пожертви на т-во за Патріярхат або Духовну Семінарію у Львові.

Ділимося сумною вісткою, що в середу 15-го червня 1994 р. на 70-му році життя відійшов у Вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДУСЬ

бл. п.

КОРНЕЛЬ КРЕХОВЕЦЬКИЙ

уроджений у Львові 1924 року

ПАНАХИДА в п'ятницю 17-го червня 1994 р. о год. 7-ій вечора у похоронному заведенні Марковича 14 Trombol St. Ню Гейвен, Конн.

ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ відправиться в суботу 18-го червня в церкві св. Архистратига Михаїла Ню Гейвен, Конн.

ПОХОРОН відбудеться на цвинтарі св. Марії в Гемден, Конн.

У глибокому смутку:
дружина — САВА
брат — АНАТОЛЬ
сестра — ІРЕНА КОПИТКО
син — КОРНЕЛЬ
донька — САВА
внучка — САНДРА

Св. п. В. і Н. Романовські — фундатори УВУ

В черзі будівничих, щедрих жертводавців на Український Вільний Університет в діяспорі записано пропам'ятними літерами громадське творче подружжя мгра Володимира і Наталії з Гнідих Романовських.

Св.п. Володимир Романовський народився на зеленій Буковині 1916 року в родині свідомих вчителів. Середню гімназійну освіту здобув у Чернівцях, а правничі студії — в університетах у Чернівцях і Букарешті. В молоді роки вступив у лави Організації Українських Націоналістів і брав участь в похідних групах на східню Україну під час Другої світової війни. Після війни прибув до З'єднаних Стейтів Америки і поселився з дружиною в Балтиморі та зразу ж включився у багатогранну працю українського громадського життя. З його ініціятиви засновано в Балтиморі Українську Кредитову Кооперативу „Самопоміч", у проводі якої працював до відходу у вічність.

Як справжній соборник, брав участь в громадсько-політичному житті на всіх важливих постах як: голова місцевого ОДВУ, член УАКРади, Українського Народного Союзу, ініціятор купна дому „Самопомочі", був його довголітнім книговодом, у проводі Центрального Об'єднання Буковинців у ЗСА. Одночасно зі своєю працею в американській забезпеченевій інституції провадив бюро правних, фінансових порад для українців. За старанням В. Романовського куплено оселю „Зимна Вода", на якій провадив лещатарський вишкіл для молоді.



Св. п. Н. Романовська



Св. п. В. Романовський

Помер 1986 року, напередодні проголошення самостійности української держави, за визволення якої змагався все життя, а два роки після його смерти відійшла у вічність дружина Наталія. Залишили у своєму завіщанні дар на Український Вільний Університет — 25,000 дол. і таку ж суму призначили Науковому Товариству ім. Шевченка, Організації Державного Відродження України та українському Науковому Інститутові у Гарварді. Вічна й невмируща пам'ять достойним жертводавцям!

О.Л.

Посвячено...

(Закінчення зі стор. 1)

Розпочався обід молитвою і виступами-спогадами про св. пам'яті Патріярха Мстислава. В. Крижанівський у своєму виступі відзначив особливо великі заслуги Патріярха Мстислава перед українським православ'ям та народом, його постійну і невтомну працю, зібрання унікальної бібліотеки, спорудження „Українського Єрусалиму" і висловив надію, що біля Церкви-пам'ятника в Бавнд Бруку невдовзі стоятиме пам'ятник великому синові української землі Патріярхові Київському і всієї України Мстиславові

М. Французженко виголосив своє слово про Патріярха Мстислава і про все те, що турбувало його розум, серце і душу. Глибоко проаналізував його життя, страждання і невтомну працю задля блага України і її народу. Роздумами про Патріярха, про його бачення ролі Церкви і людини в суспільстві поділилися Митрополит Константин і Архиєпископ Антоній. Вони також висловили щиру подяку і велике признання родині Хейликів, особливо Раїсі Хейлик, за такий чудовий, з любов'ю виготовлений нею проєкт і споруджений їхнім підприємством, С. Бавнд Брук Монюмент Ко., саркофаг з білого вермонтського мармуру.

По закінченні трапези присутні мали нагоду подивитися на відеофільм „Незломний дух" про життя і діяльність спочилого Патріярха Мстислава. Фільм створений американською фірмою Зуба продакшен.



Процесія іде до крипти для посвячення саркофагу.



Митрополит Константин і Архиєпископ Антоній.

В СЕРЕДУ, 15-ГО, в Беоґраді почався суд на лідером Сербської радикальної партії Воіславом Шешелем, якого колись державний секретар З'єднаних Стейтів Лоренс Іґлберґер вніс у список воєнних злочинців. На цей раз В. Шешеля судять не за злочини проти мирного населення, а за зчинену у парляменті бійку. Відомо, що під час війни проти мусулман і хорватів члени Радикальної партії воювали в перших рядах сербських формацій і тоді В. Шешель був прихильником президента Слободана Мілошевіча. Тепер лідер радикалів трактує С. Мілошевіча як „найбільшого злочинця в Сербії. А той, у свою чергу, радий з нагоди звинуватити в розпалюванні національного конфлікту ще більш лівого радикала, ніж сам.

САВДІЙСЬКА АРАБІЯ хоче при допомозі Інтерполю заарештувати засновника збанкрутованого Міжнародного кредитово-комерційного банку Агджу Абеді, якого в Ер-Ріяді заочно засудили до восьми років тюрми. А. Абеді переховується в Пакістані і уряд цієї країни відмовляється його видати. А. Абеді заснував свій банк в 1972 році. Невдовзі Бі-Сі-Сі-Ай вже проводив операції в 69 країнах. Замість того, щоб бути фінансовою установою для вихідців з Азії, які виїжджають на заробітки в західні держави, банк став фінансувати контрабанду зброї і наркотиків, дiставши серед спеціялістів назву „Міжнародного банку шахраїв і злочинців.

Нові музичні...

(Закінчення зі стор. 1)

тю оркестри і хору Українського телебачення. Мені здається, — продовжує наш гість, — що такий компакт-диск привабить до себе увагу, і бажаючих його придбати буде багато. Тому його реклямування можна починати вже сьогодні.

І. Карабиць розповів нам також про свої пляни щодо випуску в 1995 році компактного диску з творів Бориса Лятошинського до 100-річчя від дня його народження. „У розмовах з американцями — диригентами і виконавцями — ім'я Лятошинського згадується постійно. Його музикою цікавиться мистецький світ". Слід додати, що це буде один з перших дисків української музики на світовому ринку, що має велике значення в репрезентації української культури у світі.

— Які ваші враження з поїздок і виступів в культурних осередках Ню Йорку, Чикаґо і Дітройту?

— Перш за все, існування таких осередків відіграє важливу ролю, особливо тепер, коли світ повертає своє обличчя до України. Осередки тримаються на великому ентузіязмі людей. Таких осіб багато, але назву лише деяких: з Українського Інституту Америки в Ню Йорку це — Микола Сук, Олег Криса, Володимир Баранецький, Андрій Пащук; з Дітройту — Мирося Стефанюк, з Чикаґо — Любко та Оксана Крушельницькі, Марта Фаріон. Я мав багато зустрічей, бесід, і прийшов до висновку, що при спільних зусиллях ми зможемо багато зробити для української справи — в ділянках політики, мистецтва чи культури.

— Як ваші найближчі пляни?

— Разом з оркестрою Українського телебачення і радіо вибираюся в поїздку по Франції та Еспанії як менаджер турне. Оркестра виконуватиме французьку й українську музику. З вдячністю хочу відзначити, що нюйоркські хор „Думка", кредитівка „Самопоміч" і православна кредитівка шукають способів, щоб нам матеріяльно допомогти з транспортацією цього турне.

Серед інших моїх плянів — підготова до 5-го Міжнародного музичного фестивалю „Київ Музик Фест" — я є його музичним директором. Очікуємо прибуття композиторів, виконавців, диригентів із ЗСА, Канади, Франції, Голляндії, Китаю, Ізраїля, Бельгії та Польщі. Приємно, що після наших переговорів з головним менаджером „Авіялінії Україна" Миколою Кравцем досягнуто домовлення про співспонзорство авіялінією нашого музичного фестивалю, — зазначив І. Карабиць.

Повідомляємо читачів, що нарешті Україна дебютувала на сторінках відомого на цілий світ журналу „Musical America", має в цьому виданні окрему сторінку з іменами українських мистців, а слово „Україна" повторюється в журналі не один раз. За це на доручення Міністерства Культури України відповідають Ірена Стецура, яка тепер перебуває в Києві, та Іван Карабиць, радник Міністерства Культури з питань музики.